

ΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1884

ΕΤΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΤΕΥΧΟΣ ΔΗ΄.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.— Μία λέξις περί Κομητῶν (συνέχεια).— Ἑλληνικὴ Ἱστορία, αἱ Ἀθηναίαι περί τὰ τέλη τοῦ 12ου αἰῶνος μ. Χ. ὑπὸ Λ. Α. Λαζαρίδου. — Οἱ κόμητες Ἀβραὰμ καὶ Νισσίμ Δὲ-Καμόνδου. — Παιδαγωγικὴ παρέκθασις (συνέχεια). — Αἱ ὀμογάλακτοι ἀδελφαί (διήγημα). — Ὁ Ἰατρός τῶν Πτωχῶν (συνέχεια). — Ποιήσεις. — Βιβλιοκρισία, ὁ Ἑσπερος. — Διάφορα. — Αἶνιγμα.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Σελήμ Ἐχερνῶφ, (πρεσβευτὴς Σουηδός). — Κόμηξ Βαρβολάνης. — Οἱ κόμητες Ἀβραὰμ καὶ Νισσίμ Δὲ-Καμόνδου. — Ἡ Τραπεζοῦς. — Ἡ πόλις τοῦ Παναμά.

ΜΙΑ ΛΕΞΙΣ ΠΕΡΙ ΚΟΜΗΤΩΝ

Ἰπὸ **N. K. Μακάρου.**

(Ἴδε σελ. 1160 τεύχος ΔΖ΄.)

Μέλλων δὲ ν' ἀναφανῆ ὁ κομητὴς οὗτος καὶ πάλιν τῷ 1835, πολλοὶ μαθηματικοὶ ὑπελόγησαν τὰς νέας διαταράξεις, ἅς ἠδύνατο νὰ ὑποστῆ κατὰ τὴν νέαν αὐτοῦ ἐπιστροφὴν· καὶ ὁ μὲν Νταμουαζὼ ὤρισε τὴν 23]4 9]βρίου τοῦ 1835 ἡμέραν ἐπανόδου εἰς τὸ περιήλιον, ὁ Ροζενβέργκερ τὴν 30]11 9]βρίου καὶ ὁ Ποντεκονλάν τὴν 31]12 9]βρίου. Ὁ δὲ κομητὴς ἀναφανεῖς τὴν 24]5 ἀυγύστου διήλθε διὰ τοῦ περιηλίου τὴν

4]16 9]βρίου, ἧτοι 4 ἡμέρας βραδύτερον τῆς ὀρισθείσης ὑπὸ τοῦ Ποντεκονλάν. Ἦδη κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ ἀστρονόμου τούτου, ληφθεισῶν ὑπ' ὄψιν καὶ τῶν νέων διαταράξεων, θὰ ἐπισκεφθῆ τὸν ἡμέτερον οὐράνιον θόλον τὴν 6]18 Μαΐου 1910.

Πλὴν ὅμως τοῦ ἀνωτέρω πίνακος τῶν 10 περιοδικῶν κομητῶν δημοσιεύομεν χάριν τῶν ἀναγνώστῶν καὶ τὸν ἀκίλουθον, περιλαμβάνοντα τοὺς κομητάς, οἵτινες ὑπελογίσθησαν μὲν περιοδικοί, ἀλλ' ἢ ἐπάνοδος αὐτῶν εἰσέτι δὲν ἐπηλήθευσε, τοῦτο ὅμως συμβαίνει ὡς ἐν τῷ ὀπισθεν πίνακι φαίνεται, διότι ἡ περιοδικότης αὐτῶν ἐστὶ λίαν μεγάλη.

Σημειωτέον ὅμως ἐνταῦθα ὅτι ὁ ὑπ' ἀριθμ. 11 κομητὴς ἧτοι ὁ τοῦ 1790 εἰς τὸν πίνακα ὄν ὑπ'

Πίναξ περιοδικῶν κομητῶν, ὧν ἡ ἐπάνοδος δὲν παρατηρήθη.

Ἀριθμ.	Κομηται	Περίοδος ἐτῶν	ἡμ. 64	ἠφῆλιον	Πιθανὴ ἐπάνοδος
1	ὁ τοῦ 1866	33	ἡμ. 64	19	1899
2	» » 1867 I	33	» 228	19	1900
3	» » 1846 I	55		28	1901
4	» » 1873 II	55		29	1928
5	» » 1852 II	69		32	1921
6	» » 1812	71		33	1883
7	» » 1846 III	73		34	1919
8	» » 1815	74		34	1889
9	» » 1847 V	75		35	1922
10	» » 1862 III	121		49	1983
11	» » 1790	129		48	1919
12	» » 1853 I	188		65	2041
13	» » 1845 III	249		78	2094
14	» » 1840 IV	344		97	2184
15	» » 1843 I	376		104	2219
16	» » 1846 VI	401		108	2247
17	» » 1861 I	415		110	2276
18	» » 1861 II	422		112	2283
19	» » 1793 II	422		111	2215
20	» » 1746	515		127	2261
21	» » 1840 III	743		163	2583
22	» » 1811 II	875		181	2686
23	» » 1860 III	1000		211	2860
24	» » 1807	1714		286	3521
25	» » 1858 III	1950		311	3808
26	» » 1769	2090		327	3859
27	» » 1827 III	2611		379	4438
28	» » 1846 I	2721		388	4567
29	» » 1811 I	3065		421	4876
30	» » 1763	3196		434	4959
31	» » 1873 IV	3277		480	5150
32	» » 1840 II	3789		505	5629
33	» » 1825 III	4386		535	6211
34	» » 1864 II	4738		563	6602
35	» » 1822 III	5649		618	7471
36	» » 1849 III	8375		813	10224
37	» » 1680	8813		855	10493
38	» » 1840 II	13866		1053	15706
39	» » 1847 IV	43954		2489	15801
40	» » 1780 I	75838		3975	77618
41	» » 1844 II	102050		4367	103894
42	» » 1863 I	1840000		29989	1841863
43	» » 1864 II	2800000		40485	2801864
44	» » 1881 B.	73		0,7364	1954

ὄψιν ἡμῶν ἔχομεν ἐδείκνυτο ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ 1532, 1661. Ἐτολμήσαμεν ὁμῶς ὅπως διορθώσωμεν αὐτὸν, διότι ἄλλως δὲν συνεβιάζετο μετὰ δεικνυμένης ἐπανάδου, τῆς περιόδου αὐτοῦ οὔσης 129 ἐτῶν.

Ἐκ τῶν κομητῶν οἱ δὲ εἰσι μὴ περιοδικοί· οἱ τοιοῦτοι ἐρχόμενοι ἐκ τοῦ ἀπείρου καὶ ἐπισκεπτόμενοι ἅπαξ τὸ ἡμέτερον ἡλιακὸν σύστημα ἀναχωροῦσι διὰ παντὸς καὶ πάλιν πρὸς τὸ ἀπειρον ἴσως διὰ τὰ στραφῶσιν ἅπαξ περὶ ἄλλους ἡλίους καὶ ἐξαγγελίωσι καὶ ἐκείνοις τὴν ἡμέτεραν οὐτιδανότητα!!! Τοιοῦτοι κομηταὶ εἰσιν ἐκεῖνοι οἵτινες περιγράφουσι παραβολάς, ἢ ὑπερβολάς, οὕτω παρ. χάρ. οἱ κομηταὶ τοῦ 1723, 1771, τοῦ 1818 II καὶ, κατὰ τὸν Ἐνσκε, ὁ μέγας κομητῆς τοῦ 1843 περιγράφουσιν ὑπερβολάς.

Ἐνίοτε συμβαίνει κομητῆς τις νὰ διαχωρίζεται εἰς δύο, ἢ τρεῖς μικροτέρους κομητῆς, ὑποκομητῆς, οὕτως εἰπεῖν, ὅπως συνέβη τῷ κομητῆ τοῦ Πιέλα τῷ 1846. Τῇ 13 Ἰανουαρίου ἐχωρίσθη εἰς δύο κομητῆς, ἀποτελοῦντας δύο διδύμους ἀδελφούς, οἵτινες ἔχοντες ἴδιον πυρῆνα, κεφαλὴν καὶ οὐρὰν διέτρεχον τὸ διάστημα βραδέως ἀπομακρυνόμενοι· τῇ 10 Φεβρουαρίου ὑπῆρχε μεταξύ τῶν δύο ἀπόστασις ἴση πρὸς 60,000 λεύγας. Τῷ δὲ 1852 ὅτε ἀνεφάνησαν οἱ δύο διδύμοι κομηταὶ τῇ 26 Ἰουλίου εὐρίσκοντο εἰς ἀπόστασιν 500,000 λευγῶν.

Ἐν τούτοις ἔκτοτε δὲν ἀνεφάνη καίτοι ἔπρεπε νὰ ἐπανέλθῃ τῷ 1859, 1866, 1872, 1877: Τί ἄρα γε ἐν αὐτῷ συνέβη; μὴ κατετμήθη ὑπ' ἀγνώστων αἰτίων καὶ κατασυνετρίβη εἰς λεπτὰ μόρια κοσμικῆς ὕλης; Ἐν τῇ ἐρωτῆσει ταύτῃ ἡ ἐπιστήμη αἶρει μόνον τοὺς ὅμους· βέβαιον ὅμως ἐστίν, ὅτι τὸ ἐσπέρας τῆς 27 Ἰουλίου 1877, ὠήλον ὅτι ὅτε ἡ γῆ εὐρίσκεται ἐν τῷ σημείῳ τῆς τροχιαῖς αὐτῆς ἐνθα τέμνεται ὑπὸ τῆς τροχιαῖς τοῦ κομητῆ τοῦ Πιέλα τὸσαύτη πληθὺς διαττόντων ἀστέρων κατέπων, ὥστε ὁμοίᾳζε πρὸς ἀληθῆ πυρίνην βροχὴν, διαρκέσασαν ἀπὸ τῆς 7 ὥρας τῆς ἡμέρας μέχρι τῆς 1 τῆς πρωίας, τῆς μεγίστης ἐντάσεως αὐτῆς ἐμφανισθείσης τῇ 9 ὥρᾳ· ἐκ τοῦ ἀστεροσκοπείου τοῦ Κολλαίγγ Ρωμαῖν κατεμέτρησαν 13,892, ἐν Μοντκαλιέρ 33,400, ἐν Ἀγγλίᾳ εἰς μόνον παρατηρητῆς κατεμέτρησε 10,579· τὸν

δ'ὀλικὸν αὐτῶν ἀριθμὸν ὑπελόγησαν ἀνελθόντα εἰς 160,000· ἅπαντες δ' οἱ διάττοντες ἐφαίνοντο προερχόμενοι ἐκ τοῦ αὐτοῦ σημείου τοῦ οὐρανοῦ, εὐρισκόμενου πλησίον τοῦ γ τῆς ἄνδρομέδας. Τί ἦτο ἡ πυρίνη αὕτη βροχὴ; πιθανώτατα τὰ κατασυντετριμμένα τμήματα τοῦ κομητῆ τοῦ Πιέλα, οὔτινος ἡ πρώτη καταστροφή καὶ ἀποσύνθεσις ἤρξατο τῷ 1846.

Ἄλλοτε φαινόμενον διχασμοῦ ἀναφέρεται, ὅτι συνέβη τῷ κομητῆ τοῦ 374 π. Χ. ὡς καὶ τῷ κομητῆ τοῦ 1618 II μ. Χ. ἐπίσης ὁ πυρὴν τοῦ κομητῆ τοῦ 1652 διηρέθη εἰς 4 ἢ 5 τμήματα· ἀνάλογοι τμηματώσεις ἐγένοντο τοῖς κομηταῖς τοῦ 1661 καὶ 1664· ἐπίσης ὁ κομητῆς τοῦ 1860 διπλοῦς παρατηρήθη ἐκ τῆς Βραζιλίας ὑπὸ τοῦ Λιαίς.

Εἴπομεν ἀνωτέρω, ὅτι οἱ κομηταὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τριῶν μερῶν συνίστανται, ἤτοι ἐκ τοῦ πυρῆνος, τῆς κόμης καὶ τῆς οὐρᾶς. Καὶ ὁ μὲν πυρὴν αὐτῶν ἐστὶν ὅμοιος πρὸς τοὺς πλανήτας κατὰ τὴν λάμψιν καὶ τὸ σχῆμα· καίτοι ὅμως γενικῶς εἰσι μικροὶ, ἐνίοτε ὅμως λαμβάνουσι μεγίστας διαστάσεις· οὕτω παρ. χάρ.

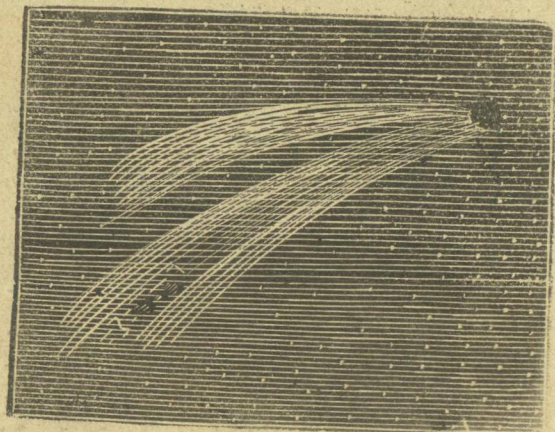
ὁ κομητῆς τοῦ 1798	εἶχε	διάμετρ.	44000	μέτρ.
» » 1805	»	»	48000	»
» » 1799	»	»	616000	»
» » 1807	»	»	888000	»
» » 1811 II	»	»	4356000	»
» » 1843	»	»	8000000	»
» » 1769	»	»	44000000	»

Ὁ πυρὴν ἐν τισὶ τῶν κομητῶν φαίνεται τοσοῦτο διαφανῆς καὶ ἀραιὸς, ὥστε διορῶνται οἱ ὀπισθεν αὐτοῦ εὐρισκόμενοι ἀστέρες, ἐνίοτε ὅμως παρέχει ὄψιν ἀδιαφανείας καὶ ἱκανῆς πυκνότητος· τινὲς κομηταὶ φαίνονται ὅτι ἔχουσι πυρῆνα, σχηματιζόμενον ἐκ φωτεινῶν ψιγμάτων, δι' ὧν δύναται τις ὑπολαβεῖν, ὅτι ὁ ὅλος πυρὴν ἐκ πολλῶν μικροτέρων πυρίνων συνίσταται· ἄλλοτε ὁμῶς πάλιν φαίνεται ὅλος ἐλλείπων, τοῦ κομητῆ τοῦ σχηματιζόμενου ἐξ ἀπλῆς μόνον νεφελότητος.

Ἡ δὲ κόμη συνίσταται καθὰ ἐκ τῶν τηλεσκοπικῶν παρατηρήσεων ἐξάγεται, ἐκ νεφελώδους ὕλης, ἵαν ἀραιᾶς· καὶ διαφανοῦς, καθαρῶς δι' αὐτῆς διορωμένων καὶ τῶν μικροτέρων ἀστέρων, οὐχ ἦττον ὅμως ἢ πυκνότης τῆς νεφελώδους ταύ-

της Ήλης οὐκ ἔστι πάντοτε ἡ αὐτή, ἀλλὰ μεταβάλλεται ἀπὸ ἐνὸς εἰς ἕτερον κομήτην, ἐνίοτε μάλιστα καὶ ἐν τῷ αὐτῷ κομήτῃ· οὕτω π. γάρ. ἐνῶς ὁ Στρούβ καθαρῶς διέκρινε διὰ τῆς νεφελώτητος τοῦ κομήτου τοῦ Ἐνσκε τῇ 26]7 νοεμβρίου 1828 ἀστέρᾳ τοῦ 11ου μεγέθους, μετὰ εἴκοσι καὶ μίαν ἡμέρας ὁ Βάρτμαν παρετήρησεν ἀπ' ἐναντίας ἀστέρᾳ τοῦ 8ου μεγέθους ἐξαφανιζόμενον ὀπισθεν τοῦ αὐτοῦ κομήτου, συμπεκνωθείσης τῆς νεφελώδους αὐτοῦ Ήλης· αἱ δὲ διάμετροι τῶν κομητῶν ἐνίοτε λαμβάνουσι πελωρίας διαστάσεις, οὕτως ἡ κόμη τοῦ μικροῦ κομήτου τοῦ 1804 εἶχε διάμετρον 8,000,000 μέτρων. Ἐνίοτε ἡ κόμη τινῶν κομητῶν παρουσιάζει τὰ ποικιλώτερα τῶν σχημάτων ἄλλοτε μάλιστα καὶ τοῦ αὐτοῦ κομήτου ὅπως παρετηρήθη, ὑπὸ τοῦ Σέσχη ἐν Ρώμῃ ἐπὶ τοῦ κομήτου τοῦ 1861, οὔτινος ἡ κόμη σπουδαίως μετεβλήθη ἐντός 24 ὥρων, ἤτοι ἀπὸ τῆς 18]30 ἰουνίου—19]1 ἰουλ., ἐνίοτε φαίνεται πάλιν ὅλως ἐλλείπουσα καὶ οὕτως ὁ κομήτης συγχέεται μετὰ τῶν πλανητῶν, ὅπως συνέβη ἐπὶ τοῦ Οὐρανοῦ, ἀνακαλυφθέντος τῷ 1781 ὑπὸ τοῦ Β. Ἐρσελ καὶ ἐπὶ τῆς Δήμητρος, ἀνακαλυφθείσης τῷ 1801 ὑπὸ τοῦ Πιατζί, ὅτινες ἐπὶ τινὰ χρόνον ἐνομιζόντο κομήται.

Ἡ οὐρά τέλος ἐστὶ λίαν ἐπιμήκης ἐξοχή, εὐριχθὴς πάντοτε πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος τοῦ ἡλίου, κλίνουσα ἐλαφρῶς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρὸς τὸ ἀντίθετον μέρος τῆς κινήσεως τοῦ κομήτου, ὡς φαίνεται ἐν τῷ παρατεθειμένῳ σχήματι

ἐνίοτε αὕτη φαίνεται ἐλλείπουσα, τοῦ κομήτου ἀπαρτιζομένου ἐκ μόνης τῆς κεφαλῆς· ἐνίοτε τοῦναντίον ὁ κομήτης φαίνεται ἐφωδιασμένος ὑπὸ

2 ἢ καὶ περισσοτέρων οὐρῶν· ὁ τοῦ 1744 κομήτης παρετηρήθη, ὅτι εἶχεν 6 οὐρᾶς, ἐκάστη τῶν ὁποίων κατεῖχε γωνιωδὲς μῆκος 30ο — 40ο· ὁ τοῦ 1456 εἶχε κόμην 60ο, ὁ τοῦ 1618 104ο, ὁ δὲ τοῦ 1861 εἶχεν 118ο.

Ὁ ἀκόλουθος πίναξ δεικνύει τὰ πραγματικὰ μεγέθη τῶν μεγαλητέρων κομητικῶν οὐρῶν ὑπολογισμένα εἰς λεύγας (τῆς λεύγης ἐχούσης 4,000 μέτρα).

Κομήται	Μήκη τῆς οὐρᾶς
1843 I	8,000,000 λεύγ.
1680	60,000,000 »
1847 I	53,000,000 »
1811 I	44,000,000 »
1858 VI	22,000,000 »
1618	20,000,000 »
1861	17,000,000 »
1769	16,000,000 »
1860	9,000,000 »
1744	7,000,000 »

Ἡ οὐρά τῶν κομητῶν τοσοῦτόν ἐστιν ἀραιὰ καὶ διαφανής, ὥστε δι' αὐτῆς εὐκρινέστατα διορίζονται αἱ ὀπισθεν αὐτῆς ἀστέρες. Ἐνίοτε μάλιστα διεργασμένη διὰ τῶν οὐρανίων σωματίων, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην φαινόμενην διατάραξιν προξενεῖ ἐπ' αὐτῶν.

Οὕτω κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Λιαίς ἡ οὐρά τοῦ κομήτου τοῦ 1861 τῇ 18]30 ἰουνίου κατὰ τὰς 6 ὥρας τῆς πρωίας διήλθε διὰ τῆς Γῆς καὶ τῆς Σελήνης, χωρὶς ἐν τούτοις τὰ σώματα ταῦτα νὰ πάθωσιν οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην διατάραξιν· ἀπλούστατον μόνον φῶς, ὁμοιον πρὸς βόρειον σέλας, ἐφάνη φωτίζον τὸν ὀρίζοντα καὶ οὐδὲν πλέον.

Ἄλλὰ πόθεν ἄρα γε σχηματίζεται ἡ οὐρά καὶ τίς ἡ αἰτία τῆς παραγωγῆς αὐτῆς; Ἰδοὺ ζήτημα, καθ' οὗ, ὡς καθ' ὑράλου προσκρούει εἰτέτι ἡ Ἐπιστήμη, μεθ' ὅλην τὴν ποικιλίαν τῶν θεωριῶν, ἅς περὶ τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῆς ἐπενόησε. Καί τινες μὲν παραδέχονται, ὅτι συνεπείᾳ τῆς θερμότητος τοῦ ἡλίου, ἣν ὁ κομήτης λαμβάνει προσεγγίζων αὐτῷ, διαλύεται καὶ οὕτω παρέχει γένεσιν εἰς τὴν οὐρὰν αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ ὅταν μὲν εὐρίσκηται μακρὰν τοῦ ἡλίου ἔχει σχῆμα σφαιροειδές, ἄνευ οὐρᾶς, καί ὅταν δὲ πλησιάζει

ζει εἰς αὐτὸν τοσοῦτο μᾶλλον λαμβάνει σχῆμα ὠσειδὲς καὶ ἐπὶ τέλους ἀναφύεται καὶ ἡ οὐρά ἣτις ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον αὐξάνει καθόσον πλησιάζει πρὸς τὸν ἥλιον· τοῦναντίον δὲ συμβαίνει καθόσον ἀπομακρύνεται ἀπ' αὐτοῦ.

Ὁ Μπριότ ὁμιλῶν περὶ τοῦ ζητήματος τούτου τῶν κομητῶν λέγει ὅταν ὁ κομήτης τοῦ Χάλλεῦ ἀνεφάνη τὸ πρῶτον τῷ 1835, τῇ 24]5 αὐγούστου ἐπὶ τοῦ καθαροῦ οὐρανοῦ θόλου τῆς Ρώμης ἐπαρουσίαζε σχῆμα σφαιροειδές, ἄνευ οὐδενὸς ση-

ΣΕΛΗΜ ΕΝΧΕΡΩΦ (πρεσβευτὴς Σουηδός).

μαίον οὐρᾶς· ἀπλῶς μόνον ὠχρὰν νεφελώτητα ἐσχημάτιζε, περιπτύσσουσαν πυρηνά τινα φωτεινότερον, εὐρισκόμενον οὐχὶ ἀκριβῶς ἐν τῷ κέντρῳ, ἀλλὰ πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἡλίου.

Τοιαύτη ἦτο εἰσέτι ἡ ὄψις αὐτοῦ τῇ 11]13 Σεπτεμβρίου, πεντήκοντα ὄγδοον ὅτι ἡμέρας ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτοῦ ἐμφανίσεως· τῇ 17]29 Σε-

πτεμβρίου ἦτοι μετὰ ἑξ ἡμέρας ἤρξατο νὰ φαίνεται μικρά τις οὐρά, ἀσθενέστατον παρέχουσα φῶς, καὶ οὐχὶ εὐκρινῶς ὠρισμένη κατὰ τὰ ἄκρα αὐτῆς. Τῇ 21]3 ὀκτωβρίου ἡ οὐρά ἠΰξησεν· ἡ δ' ἀνάπτυξις ταύτης ταχέως βαίνουσα ἔφθασε περὶ τὸ τέλος τοῦ ὀκτωβρίου τὸν ὕψιστον βαθμὸν τῆς ἀναπτύξεως αὐτῆς, ἐνῶ ταυτοχρόνως ἡ

κεφαλή ήλαττούτο· όπερ προφανώς αποδεικνύει, ότι ή ούρα του κομήτου έσχηματίζετο διά τής φθοράς τής κεφαλής. Οί αναπτυσσόμενοι δηλονότι άτομοί τής κόμης ριπτόμενοι πρός τά όπίσω έσχημάτιζον τήν άπειρον ταύτην φωτοβόλον όλικόν. Μετά δε τήν διά του περιηλίου διάβασιν αυτού, αντίστροφον φαινόμενον παρήχθη· καθόσον δηλαδή ό κομήτης άπεμακρύνετο από του ήλιου, ή κόμη έλλικεν έκ νέου πρός έαυτήν τούς άτμούς, ούτινες τήν ούραν αυτού έσχημάτιζον· και ούτω του όγκου αυτής αυξανόμενου, ό κομήτης έλαθεν επί τέλους τό σφαιροειδές σχήμα, όπερ άρχήθεν είχεν». Άλλοι δε άλλας θεωρίας παραδέχονται· ό Καρτάν, κατά τον ΙΣΤ΄ αιώνα ήθέλησε να έξηγήση τήν γένεσιν τής ούρας διά τής λεγομένης διαθλάσεως του φωτός, έντός τής σφαιρας του κομήτου· ό Γκεργκόν και ό Λέγκεϋ παραδέχονται, ότι ή άτμόσφαιρα του κομήτου φωτίζεται διά τής του φωτός διαθλάσεως και άλλοι άλλας θεωρίας περί τούτου έσχημάτισαν· ό Καμίλλ Φλαμαριόν λαμβάνων τάς θεωρίας ταύτας ύπ' όψιν παρατηρεί, ότι αδύνατόν έστιν ούραί, έχουσαι καταπληκτικά πραγματικά μεγέθη, να διατρέχουσι κατά τούς γενομένους ύπολογισμούς ύπερ τά 60,000,000 μέτρα κατά δευτερόλεπτον. Έπομένως τοιμά να παραδεχθῆ, ότι αί μεγάλαι ούραί των μεγάλων κομητών ούκ είσιν ύλικά και έπομένως πραγματικά, αλλά άποτέλεσμα ηλεκτρικών επί του αίθέρος φαινομένων τῆ επενεργεία του κομήτου. Μή ούσα λοιπόν πραγματική δεν φέρεται και πράγματι πρός τά πρόσω μετά τής κινήσεως του κομήτου, άλλ' άπλώς παρουσιάζει ήμιν κατάστασιν τινα ιδίαν και στιγμιαίαν του αίθέρος, τιθεμένου εις κίνησιν διά τής επεμβάσεως του κομήτου άπέναντι του ήλιου. «Μυστήριο αναμφιβολώς, επιλέγει, αλλά προτιμότερον να παραδεχθώμεν ταύτην παρά τάς ύπαρχούσας θεωρίας». Τήν θεωρίαν αυτού ταύτην ύπεστήριξεν έτι μάλλον και συνεπλήρωσε διά διαφόρων παρατηρήσεων, γενομένων ύπ' αυτού επί του τελευταίου κομήτου του 1881 Β. Η άκαδημία των επιστημών έδημοσίευσεν έν ταίς έκθέσεσιν αυτής τῆ 20]2 Ιουλίου σπουδαιοτάτην πραγματείαν του Κ. Φλαμαριόν, ένθα ό περιώνυμος άστρονόμος έκθέτων μετά των

πειστικωτέρων αποδείξεων, ότι αδύνατόν έστι να έχηται άληθείας ή θεωρία τής πραγματικότητος των κομητικών ούρων επιλέγει, « ότι φυσικότερον φαίνεται να ή άπλούστατον φωτεινόν φαινόμενον, διεγερσίς τις ήλεκτρική, ή άλλη τις τοϋ αίθέρος, παραγομένη, ύπό του κομήτου έκ του αντίθετου μέρους του ήλιου». Τήν θεωρίαν αυτού ταύτην ήρξαντο ήδη πολλοί να παραδέχωνται. Καί όμως δικαιούμεθα βεβαίως να έρωτήσωμεν διατί άρα γε τό αυτό φαινόμενον να μη παράγεται και ύπό των άλλων πλανητών; Μή τυχόν διότι οι κομηται έξ άλλων στοιχείων ύλης συνίστανται, ή άλλο τι συμβαίνει; Μυστήριο!

Τό βέβαιον όμως έστιν, ότι ό ήλιος επιδρά επί των κομητών σπουδαίως, καθ' ά έκ των παρατηρήσεων έξάγεται· ή δ' επίδρασις αύτη έστι πενταμελής, ήτοι επιδρά επ' αυτών α) διά τής έλξεως αυτού, β) διά τής θερμότητος αυτού, γ) διά του ήλεκτρισμού αυτού, δ) διά του μαγνητισμού αυτού και ε) διά τινος άπωστικής δυνάμεως, τής οποίας ή φύσις διετέλει ήμιν εισέτι άγνωστος.

Έκ των άνωτέρω συνάγομεν, ότι ή μάζα των κομητών λίαν άραιά έστιν, εύρισκομένη εισέτι, ούτως είπεῖν, έν τῆ έποχῆ τής δημιουργίας αυτής. Συνίσταται δε σχεδόν πάντοτε έξ άτμώδους ύλης, κατά τό μάλλον ή ήττον πεπυκνωμένης, καιτοι ό πυρήν ένίοτε φαίνεται στερεός ή συνστάμενος έκ στερεών άερολίθων, έκφυρομένων σχεδόν κατά τό περιήλιον. Τινές μάλιστα θέλοντες να δείξωσι τήν έλαχίστην πυκνότητα τής μάζης αυτών ύποθέτουσιν ότι τοσοϋτον αδύνατόν έστι κομήτης τις να διέλθη τήν άτμόσφαιραν πλανήτη, όσον τό ύδωρ να διέλθη διά τής μάζης του ύδραργύρου· ό δε Μπαμπινέτ ύπελόγησεν, ότι ή μάζα του κομήτου του Ένσκε έστι σχεδόν ίση πρός τό

194,000,000,000,000,000,000,000 της γήινου μάζης· έπομένως κομήτης τις έχων όγκον ίσον προς τον τῆς Γῆς και μάζαν ίσην προς τήν άνωτέρω δεικνυμένην ήθελε βαρύνει μόνον 3,000,000 γραμμα, ήτοι 2,340 άκάδας!!!

Άλλ' όποία έστιν ή χημική των κομητών σύστασις; Η έπιστήμη άπέναντι και του ζητήματος τούτου ίσταται έχουσα τάς χείρας έσταυρωμένας, καιτοι έκ διαφόρων παρατηρήσεων διά του φαματοσκοπίου γενομένων κατώρθωσε κάπως να προσδιορίση τά χημικά αυτών συστατικά. Υποθέτουσι λοιπόν, ότι οι κομηται συνίστανται ή έξ άπλου άνθρακος, ή έξ άνθρακούγων συνθέσεων είτε ύπό μορφήν ύδρογονούχου άνθρακος, είτε οξειδίου άνθρακος, είτε άνθρακικού οξέως· άλλοι δε τινες ύποθέτουσιν ότι ύπάρχει και άζωτον. Άλλά, τάς εικασίας ταύτας δεν δικαιούμεθα να ύποθέτωμεν πραγματικάς, καθότι τής κομητολογίας εύρισκομένης εισέτι έν τοίς σπαργάνοις αυτής, ή άνάλυσιν των παραδόξων τούτων άστέρων δεν προσδιορίσθη εισέτι.

Έκ των κομητών οι μέν είσιν έξωτερικοί, ήτοι ή τροχιά αυτών κατά τό περιήλιον διέρχεται πέραν τής Γῆς. Ίδου τινες των έξωτερικών κομητών, καθόσον κατωρθώσαμεν να προσδιορίσωμεν έκ των ύπ' όψιν ήμων πινάκων

ό του Tuttle	μεταξύ Γῆς και Άρεως
» D'Arreste	» »
» Faye	» Άρεως και Πολυμνίας (άστέρως τηλεσκοπικού)

οι δε είσιν έσωτερικοί, ήτοι ή τροχιά αυτών κατά τό περιήλιον διέρχεται μεταξύ Γῆς και Ηλίου. Ίδου τινες των έσωτερικών

ό του 1680	μεταξύ Έρμου και Ηλίου
» Encke	» »
» Halley	» Άφροδίτης και Έρμου
» Brorsen	» »
» Biela	» Άφροδίτης και Γῆς
» Ιουνίου του 1861	» »
» Winnecke	μεταξύ Άφροδίτης και Γῆς.

Πρός τούτοις έκ των κομητών οι μέν κινούνται κατά τήν πλανητικήν διεύθυνσιν, ήτοι έκ δυσμών προς άνατολάς, έτεροι δε όπισθοσθαικώς, ήτοι έξ άνατολών προς δυσμάς, ως ό του Χαλλεϋ, ό του 1680, ό του 1814.

Αι έγκλίσεις των τροχιών των κομητών επί τής έκλειπτικής είσι ποικίλαι, καθότι λαμβάνουσιν άπάσας τάς δυνατάς θέσεις του πλάτους μέχρι τής όρθῆς γωνίας (90ο) και φέρουσιν ούτω τούς κομητας προς τούς πολικούς άστειρισμούς.

Έκ των γενομένων ύπολογισμών και καταμετρήσεων σχετικώς ως προς τάς κινήσεις των κομητών, εύρέθη, ότι κινούνται κατά τό περιήλιον αυτών μετά καταπληκτικής ταχύτητος· ούτως ό του 1680 διέτρεχε 368,000 μέτρα κατά δευτερόλεπτον, ό δε του 1843 ύπερ τάς 550 χιλ. μέτρα κατά τό αυτό χρονικόν διάστημα.

Περί δε του φωτός των κομητών τά έξῆς όλίγα μόνον λέγομεν, καθότι αί επιστημονικά ήμων δυνάμεις δεν επιτρέπουσιν ήμιν ίνα επί πολϋ επεκταθώμεν. Έπειδή ότε ό κομήτης του 1819 διήλθεν άπέναντι του δίσκου του ήλιου τῆ 17]29 Ιουνίου του αυτού έτους παρατηρήθη ύπό του Παστόρφ, ότι ό πυρήν αυτού άντι να προβληθῆ επί του ήλιακού δίσκου ύπό μορφήν μέλανος δίσκου και άντι να φαίνεται σκοτεινότερος τής κομητικής άτμόσφαιρας, τής περικαλυπτούσης αυτον, τούναντίον έφάνη φωτεινός και ως διατελών έν καταστάσει άναζήτησεως, δυνάμεθα να παραδεχθώμεν, ότι εύρίσκετο έν καταστάσει πυρακτώσεως και ότι είχε τήν αυτην λάμψιν, οίαν και ό ήλιος, και ότι έπομένως οι κομηται πλην του ήλιακού φωτός, όπερ εις αυτών άντανακλάται, έχουσι και ίδιον φως, όπερ έξάγεται και έκ διαφόρων άλλων παρατηρήσεων.

Ο κ. Δ. Κοκκίδης γράφων έσχάτως έν τῶ αιώνι (τῆ 3 Ιουλίου) περί κομητών, λέγει μεταξύ των άλλων και τά έξῆς: «φαινόμενά τινα του περικαλύμματος γεννῶσι τήν ύποψίαν μήπως οι κομηται στρέφονται περί έαυτους;» τό καθ' ήμῶς νομίζομεν ότι ή ύποψία αύτη του σπουδαίου τούτου άνδρός έστι μάλλον ίσως βεβαία· ό της ανεξαρτήτως των φαινομένων ή μη του περικαλύμματος, μόλον ότι ή έπιστήμη δεν επεβεβαίωσεν εισέτι τήν κίνησιν ταύτην μετά θετικότητος, καθότι και άπαντες οι πλανῆται και αυτός ό ήλιος κινούνται και περί έαυτους.

Άλλά πόθεν έρχονται άρα γε οι κομηται και ποϋ ύπάγουσιν; Είς τήν ξερώτησιν ταύτην διάφοροι επιστήμονες διαφόρως άπαντῶσιν. Ο περιώνυμος Λαπλάς, όστις πρώτος επενοήσε τήν ύψηλήν θεωρίαν περί του σχηματισμού του ήμετέρου ήλιακού συστήματος λέγει, ότι οι κομηται είσι σώματα ούράνια, μη άνήκοντα κυρίως τῶ ήλιακῶ συστήματι, άλλ' ότι διατρέχοντα τό ά-

χανές διάστημα και μεταβαίνοντα από ήλιου εις ήλιον φθάνουσι και εις την ημετέραν ήλιακήν οικογένειαν, ότε, επενεργούσης τής ήλιακής έλλειψως, αναγκάζονται να περιγράφωσιν, ή έλλείψεις μεγάλης εκκεντρικότητας, ή υπερβολάς. Έν τούτοις όμως ο Μπριότ την θεωρίαν ταύτην δέν

παραδέχεται ως πιθανήν, αλλά νομίζει, ότι προτιμότερόν έστι να παραδεχθώμεν, ότι οι κομήται είσι τὰ λείψανα τής μεγάλης νεφελότητος, έξ τής παρήχθη τὸ ημετέρον ήλιακόν σύστημα· παραδέχεται δηλαδή, ότι είσι μικροί όγκοι ατμῶν φερόμενοι αρχικῶς ένθεν κάκεΐθεν έντός τής δια-

Ο ΚΟΜΗΣ ΒΑΡΒΟΛΑΝΗΣ.

τεταραγμένης ατμοσφαιρας τής νεφελότητος και ότι υπείκοντες τή ήλιακή έλλει περιγράφουσιν έλλείψεις περι τόν ήλιον· φθάνει δέ εις τὸ συμπέρασμα τούτο, διότι παρετήρησε, λέγει, ότι έλάχιστοι κομήται περιγράφουσιν υπερβολάς, ένψ οι πλείστοι σχηματίζουσιν έλλείψεις ποικίλης

εκκεντρικότητος. Τὸ καθ' ήμᾶς νομίζομεν, ότι ή υπόθεσις αύτη τοῦ Μπριότ δέν στηρίζεται επί πιθανότητος, καθότι τότε δέν εξηγούνται τὰ τούς κομήτας άφορώντα.

(άκολουθεΐ).

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.

ΑΙ ΑΘΗΝΑΙ

ΠΕΡΙ ΤΑ ΤΕΛΗ ΤΟΥ 12ου ΑΙΩΝΟΣ Μ. Χ.

Υπό Λ. Α. Λαζαρίδου.

Ο διακεκριμένος τής Γαλλίας έλληνιστής Ch. GideI πρό τινος χρόνου έδημοσίευσεν έν τῷ έν Παρισίοις εκδιδομένῳ Γαλλικῷ περιοδικῷ «Πολιτική και Φιλολογική Έπιθεώρησις» σπουδαίαν μελέτην επί τοῦ εισιτηρίου λόγου εις τὸ μάθημα τής Έλληνικῆς Ιστορίας τοῦ κ. Σπυρ. Λάμπρου κατά τὸ 1878. Τὴν μελέτην ταύτην κατ' έλευθερίαν μεταφράσιν μεταφέροντες εις τὰς στήλας τοῦ ημετέρου περιοδικῷ φρονοῦμεν, ότι παρέχομεν τοῖς αναγνώσταις ημῶν οὐχί μόνον σπουδαίαν διατριβήν περι τής Ιστορίας τῶν Αθηνῶν κατά τούς μέσους χρόνους, αλλά πρὸς τούτοις και τρανὸν τεκμήριον τής τιμῆς, τής ύπολήψεως και δὴ και τής ευγνωμοσύνης, ἣν οι καλῶς νοοῦντες τὴν ανάπτυξιν και τὸν πολιτισμὸν Ευρωπαϊοι οφείλουσι πρὸς τούς προγόνους και τὴν πατρίδα ημῶν Ελλάδα, άνομολογοῦντες δημοσία και εξυμνοῦντες αὐτούς ως ευεργέτας τής ανθρωπότητος διὰ τῶν ανανήτων αὐτῶν συγγραμμάτων δυνηθέντας να διαδώσωσι τὸν πολιτισμὸν καθ' άπαντὰ τὸν κόσμον και να θέσωσι τὰς πρώτας θεμελιώδεις βάσεις τῶν επιστημῶν.

Ὡς πολλὰς αναντιρρήτως οφείλομεν τὰς χάριτας εις τούς ευπαιδευτούς εκείνους ανδρας, οἵτινες διὰ τῶν επιτυχῶν αὐτῶν μελετῶν και ερευνῶν νέα εκάστοτε ανακαλύπτουσι μνημεῖα τοῦ ενδόξου τῶν Αθηνῶν παρελθόντος, οὕτω δεῖ ὅπως εκτιμῶμεν και περι πολλοῦ ποιῶμεθα και τούς ανιχνεύοντας και παρακολουθοῦντας πιστῶς τὰς τύχας τής πόλεως ταύτης κατά τὸν μεσαίωνα. Ὡς μεγάλως υποκινεῖ τὸ ενδιαφέρον ημῶν και πολλὰς προκαλεῖ μελέτας ή ανακαλύψεις επιγραφῆς εις τούς αρχαίους τής ενδόξου Έλλάδος χρόνους αναγομένης, οὕτω δεῖ ὅπως μετ' ενδιαφέροντος και ζήλου εξετάζωμεν και μελετῶμεν τὰς μεταβολὰς και τὰς μεταμορφώσεις, ἄς εἰς τὸν οὗτος ὑπέστη ἀπὸ τής εισβολῆς τῶν

βαρβάρων κατά τούς χρόνους τής καταπτώσεως και αποσυνθέσεως τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους μέχρι τής ανεξαρτησίας αὐτοῦ. Ὅποιας και ὁπόσας ἄρα γε αποκαλύψεις επιφυλάσσεται ὑμῖν έν τῷ μέλλοντι ή Ιστορία αύτη, ἣν επί πολὺν χρόνον ἀπηξιοῦμεν τής προσοχῆς και σπουδῆς ημῶν; Δέν εἶναι δίκαιον ὅπως ἀείποτε μελετῶμεν και εξετάζωμεν τὴν κατά τούς μέσους χρόνους Ιστορίαν τής διασθήμου ταύτης πόλεως, ἣς τὸ ὄνομα μετὰ σεβασμοῦ και αποκεκαλυμμένοι οφείλομεν πάντοτε ὅπως προφέρωμεν; Εἰς τὴν μελέτην και ἰδίᾳ τὴν ανακάλυψιν και περισυναγωγὴν νέων ὀλονέν μνημείων τής Ιστορίας τῶν μέσων χρόνων τῶν Αθηνῶν και τής Ελλάδος ενασχολοῦνται μάλιστα οι έν Αθήναις σοφοὶ Έλληνες μέγα τρέφοντες ζήλον και ένδελεχῶς σπουδάζοντες τὰ τής πατρίδος αὐτῶν. Δέν δειλιῶσι πλέον ὅπως ἀτενίσωσι παρελθόν, ὅπερ οι πρόγονοι αὐτῶν μυριάκις θὰ ἐπροτίμων, ὅπως διὰ παντός εξαλειφθῆ έκ τῶν δέλτων τής Ιστορίας. Αναδιφῶσι τὰ χειρόγραφα, εξετάζουσι τὴν δημόδη ποιήσιν· τὸ δὲ ἀποτέλεσμα τῶν ερευνῶν τούτων εἰστί πάντοτε ή αποκαλύψις σπουδαίου γεγονότος τής μεσῆλικος Ιστορίας τοῦ Έλληνικοῦ ἔθνους. Δέν φέρουσι πλέον επί τῶν χειλέων αὐτῶν τὰ ενδοξα ὀνόματα τῶν ενδόξων αὐτῶν προγόνων, αλλά και δέν δειλιῶσιν ἀτενίζοντες ἀντικρυς τὸ ἄδοξον παρελθόν αὐτῶν κατά τούς μέσους χρόνους. Πράττουσι δὲ κάλλιστα: Η λαμπρότης και ή ευκλεία τοῦ παρελθόντος γεννᾷ και υποδαυλίζει τὴν υπερηφάνειαν και τὴν ἔπαρσιν. Η ανάνησις μεγάλων κακουχιῶν και ταλαιπωριῶν παρέχει πάντοτε σώφρονα μαθήματα και αναζωπυρεῖ τὰς ψυχὰς. Διδάσκει εις τούς δυστυχεῖς, ότι δέν πρέπει να ἀπελπίζωνται, ότι αι πόλεις και τὰ ἔθνη ἔχουσι τὰς δοκιμασίας των, ότι διὰ τοῦ θάρρους τής βιομηχανίας και τής καρτερίας κατορθοῦσι και εκ τῶν πυλῶν τοῦ Ἄδου να επανακάμψωσιν, ως ἔλεγον οι αρχαῖοι.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ή τύχη τῶν Αθηνῶν.

Μέχρι τοῦ 529 ετους μ. Χ. ή πόλις αύτη διετήρει τεκμήρια τής αρχαίας αὐτῆς ευκλείας. Έκ τῶν εσχάτων τής οικουμένης γῆς πλήθος μαθητῶν έν τῇ πόλει ταύτῃ συνέρρεεν ὅπως διδαχθῶσι τὰ γράμματα. Ἐπί τής εποχῆς τοῦ Λι-

ΟΙ ΚΟΜΗΤΕΣ ΑΒΡΑΑΜ ΚΑΙ ΝΙΣΣΙΜ ΔΕ-ΚΑΜΟΝΔΟΥ

Ἡ οἰκογένεια Δε-Καμόντου κατάγεται ἐξ Ἰσπανοπροτογάλλων, μετοικήσασα πρό τινων αἰώνων εἰς Βενετίαν. Πλείστα τῶν μελῶν αὐτῆς ἀνεδείχθησαν διὰ τε τῶν γνώσεων καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν, ὡς τῆ θε-τῆ αὐτῶν πατρίδι προσήνεγκον.

Ὁ Κόμης Ἀβραάμ Δε-Καμόνδος.

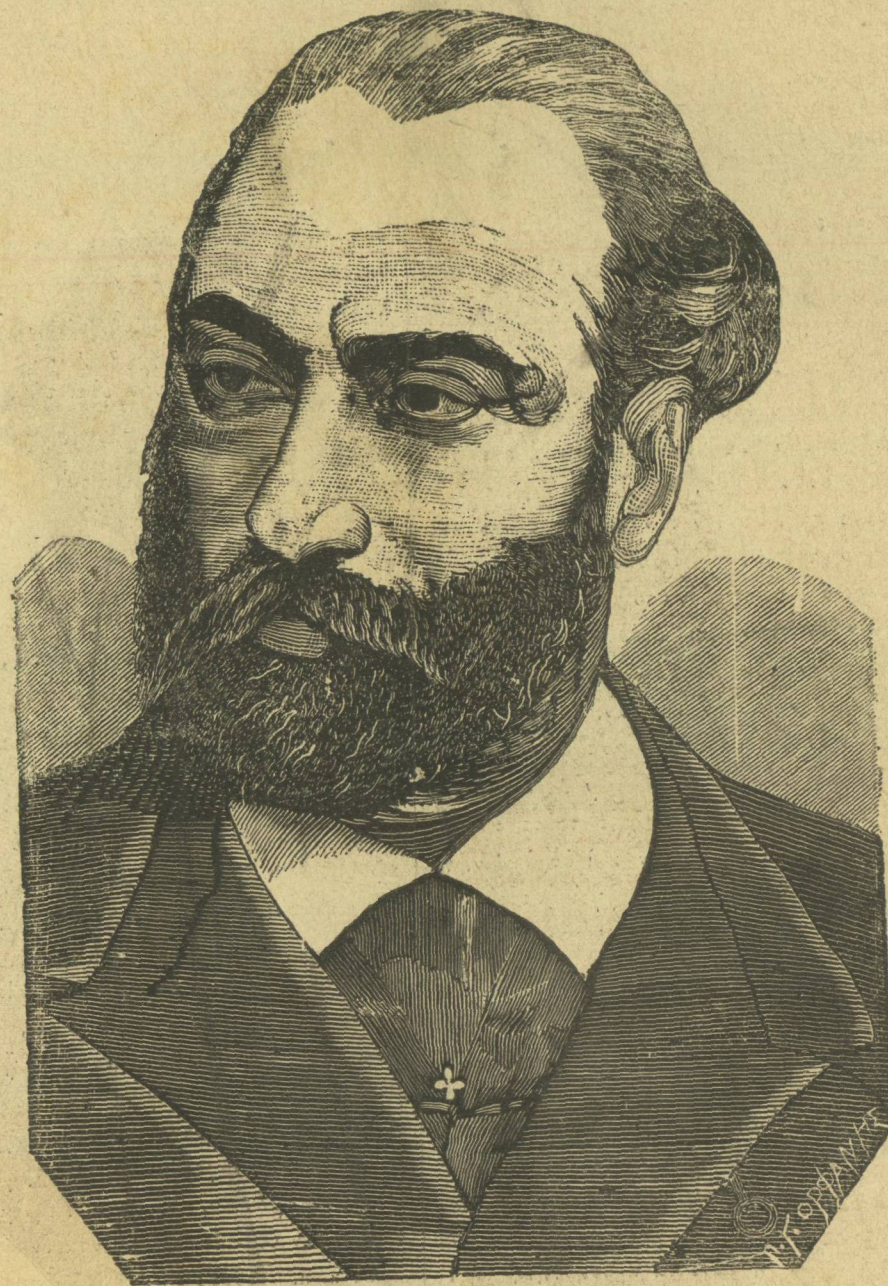
Ἴδιον χαρακτηριστικὸν τῆς οἰκογενείας ταύτης καὶ ἀξίον μνείας ἐστίν, ὅτι οἱ κ. κ. Δε-Καμόνδου καὶ ὁ λόρδος Βίκονσφιλδ τοὺς αὐτοὺς ἔσχον προγόνους. Μετὰ μακροχρόνιον διαμονὴν παρὰ τῆ Δημοκρατίᾳ τῆς Βενετίας ἡ οἰκογένεια Δε Καμόν

δου μετώκησεν εἰς Τουρκίαν.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος οἱ προεξάρχοντες τῆς οἰκογενείας ταύτης, οἱ κ. κ. Ἰσαὰκ καὶ Ἀβραάμ Δε-Καμόνδου ἴδρυσαν ἐν Κων]πόλει

ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ἰσαὰκ Καμόνδου καὶ Σ]ας τράπεζαν, ἣτις ἐξακολουθεῖ ἀναπτυσσομένη καὶ εὐδοκιμοῦσα.

Τῷ Ἰσαὰκ Καμόνδῳ ἀποθανόντι, τῷ 1832,

Ὁ Κόμης Νισσίμ Δε-Καμόνδος.

ὡς μόνος κληρονόμος ἔμεινεν ὁ νεώτερος αὐτοῦ ἀδελφὸς ὁ Ἀβραάμ, ὅστις, πεπρωκισμένος δι' ἐξόχων προτερημάτων καὶ σπανίας διανοητικῆς ἀναπτύξεως, προσόντων λίαν ἀναγκαίων διὰ

τοιούτας σπουδαίας ἐπιχειρήσεις, ἐπεξέτεινε τὸν κύκλον τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ καὶ συνῆψε τραπεζιτικὰς συναλλαγὰς μετὰ τῶν τραπεζιτῶν τῆς Βιέννης, Λονδίνου καὶ Παρισίων.

Ὁ Ἀβραάμ Δέ-Καμόνδου δὲν περιωρίσθη μόνον εἰς τὰς τραπεζιτικὰς ἐργασίας, ἀλλ' ἐπεξείτεινε τὴν κύκλον τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπὶ ὑπόθηκῃ δανειῶν, μὴ εὐφραδόντων τοσαύτην ὑποστήριξιν ἐν Τουρκίᾳ, ὅσον παρ' ἄλλαις εὐρωπαϊκαῖς πόλεσι διὰ τῆς συστάσεως καταστημάτων, ἐνεργούντων ἐπὶ ἐγγείῳ πιστώσει.

Αἱ ἐργασίαι αὗται, συνεπεία τοῦ ἀναξιοχρέου τῶν χρεωστών καὶ τῶν ἀπαντώντων προσκομμάτων ὡς πρὸς τὴν ἐξαργύρωσιν τῶν ἐνεχθέντων, ἐπήνεγκον τὴν ὑπὸ τῆς οἰκογενείας Δέ-Καμόνδου ἀπόκτησιν μεγάλης ἀκινήτου περιουσίας σχηματιζούσης τὴν μᾶλλον κολοσσαίαν ἀκίνητον περιουσίαν τοῦ κόσμου.

Ἐνταῦθα δὲν δυνάμεθα νὰ παραλείψωμεν, ὅτι καίτοι ὁ Ἀβραάμ Δέ-Καμόνδου διετήρησε τὴν αὐστριακὴν ὑπικιοσύνην, οὐχ ἦττον ὅμως τοσοῦτον ἐπέστυρε πρὸς ἑαυτὸν τὴν ἐμπιστοσύνην καὶ τὴν εὐνοίαν τοῦ Ρεσσίδ-Πασσᾶ ὥστε ἐπέτυχε τοῦ ἀποκλειστικοῦ σχεδὸν προνομίου τῆς κτήσεως ἰδιοκτησιῶν ἐν Τουρκίᾳ. Δικαίως δὲ δυνάμεθα νὰ θαυμάσωμεν τὸν Ἀβραάμ Δέ-Καμόνδου διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν ταύτην εὐνοίαν, ἣν μάτην τοσοῦτοι ξένοι ἐπιζητοῦντες δὲν κατώρθωσαν τέως νὰ ἀπολαύσωσι. Ἄν δ' ὁ Ἀβραάμ Δέ-Καμόνδου εὐτυχέστερος τῶν ἄλλων ὑπῆρξε τοῦτο ἀποδοτέον εἰς τὴν μεγάλην εὐνοίαν καὶ ὑπόληψιν, ἣν οἱ κατὰ καιρὸν Ὀθωμανοὶ ὑπουργοὶ ἐπεδείκνυσον αὐτῷ, καὶ εἰς τὸν σεβασμὸν ὃν ἐνέπνευεν αὐτοῖς. Διὰ δὲ τῶν θαυμαστῶν αὐτοῦ πλεονεκτημάτων κατώρθωσε ν' ἀναλαμβάνῃ διαπραγματεύσεις μεταξὺ τῶν μεγάλων δυνάμεων καὶ τοῦ Ὑψ. Διθανίου.

Τοσοῦτο μέγα ὑπῆρξε τὸ γόητρον τῆς τραπεζιτικῆς οἰκίας Δέ-Καμόνδου, ὥστε καίτοι μετένεγκε τὴν ἔδραν τῆς Ἐταιρίας εἰς Παρισίους, οὐχ ἦττον ὅμως ὑφίσταται ἡ μεγάλη αὐτῆς ἐπιρροή.

Ὅτε τῷ 1866 ἡ Βενετία προσηρτήθη τῇ Ἰταλίᾳ ὁ κ. Ἀβραάμ Δέ-Καμόνδος ἐπεσπάσατο τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν συμπατριωτῶν αὐτοῦ συνεπεία τῶν γενναίων προσφορῶν, τὰς ὁποίας προσήνεγκεν ὑπὲρ τῶν θυμάτων τοῦ πολέμου. Οὕτω 10,000 φράγκα προσήνεγκε τῷ ὄρφανοτροφείῳ διὰ τὰς θυγατέρας τῶν ἀποθανόντων

πολεμιστῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου. Ἐτερον δ' ἴσον ποσὸν τῷ διεθνεῖ Πορθηναγωγείῳ τοῦ Τουρίνου. Διὰ τὸν ζήλον δὲ καὶ τὸν πατριωτισμὸν αὐτοῦ ὁ Βικτωρ Ἐμμανουὴλ ἐχωρήγησεν αὐτῷ κληρονομικῶς τὸν τίτλον κόμητος. Ἀποθανὼν δὲ τῷ 1873 ἐν ἡλικίᾳ 86 ἐτῶν ἠτύχησε νὰ ἴδῃ, ὅπερ σπάνιον, τοὺς ἐγγόνους τῶν ἐγγόνων αὐτοῦ.

Ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ υἱός, Ραφαήλ-Σολομὼν ὅστις ἀπέθανε τῷ 1866 ἀφῆκε δύο υἱοὺς τὸν Ἀβραάμ καὶ τὸν Νισίμ καὶ μίαν θυγατέρα, ἣτις συζευχθεῖσα τῷ κ. Χάλφον ἐκ Βουκουρεστίου, ἀπέθανεν ἔτη τινὰ πρὸ τοῦ πατρὸς αὐτῆς.

Καὶ ὁ μὲν κόμης Ἀβραάμ Δέ-Καμόνδου γεννηθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1828 ἐχορηγήθη διευθυντὴς τῆς Τραπεζῆς τῶν Παρισίων καὶ τῶν Κάτω Χωρῶν, διευθυντὴς τῶν σιδηροδρόμων τῆς Πορτογαλλίας, ἑποπότης τῆς β' τάξεως Μετζίδιε, ἑποπότης τοῦ Στέμματος τῆς Ἰταλίας καὶ τοῦ ἀστέρος τῆς Ρουμανίας.

Ὁ δὲ κόμης Νισίμ γεννηθεὶς τῷ 1829 ἀνεκνήρυσθη, ὡς καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἑποπότης τῆς β' τάξεως Μετζίδιε, ἀξιωματικὸς τοῦ Στέμματος τῆς Ἰταλίας καὶ τῶν Ἁγίων Μαυρικίου καὶ Λαζάρου ὡς καὶ ἑποπότης τοῦ ἀστέρος τῆς Ρουμανίας. Ὁ δὲ τίτλος κόμης ἀπεδόθη αὐτῷ συνεπεία εἰδικοῦ ψηφίσματος, καθότι ὁ δοθεὶς τίτλος τῷ Ἀβραάμ Δέ-Καμόνδου μόνον τῷ πρεσβυτέρῳ τῆς οἰκογενείας ἠδύνατο νὰ ἀποδοθῇ.

Ὁ κόμης Ἀβραάμ Δέ-Καμόνδου νυμφευθεὶς νεώτατος τὴν ἡλικίαν ἀπέκτησε μίαν θυγατέρα καὶ δύο υἱοὺς, τῶν ὁποίων ὁ εἰς, ὁ Ἰσαάκ Δέ-Καμόνδου, μὴ εὐχαριστούμενος νὰ ἦ μόνον ὑπερπλοῦτος ἠθέλησε νὰ γίνῃ καὶ μουσικοσυνθέτης ἐξοχος. Ἡ δὲ θυγάτηρ του συνεζεύχθη τῷ Λέοντι Ἀλφάσα, πληρεξουσίῳ τῆς τραπεζιτικῆς οἰκίας Δέ-Καμόνδου. Ὁ δὲ κ. Νισίμ ἕνα μόνον ἀπέκτησεν υἱὸν ἐκπαιδευθέντα ἐν Πηρισίαις.

Οἱ κ. κ. Ἀβραάμ καὶ Νισίμ Δέ-Καμόνδου διατηρήσαντες θρησκευτικῶς τὰς παραδόσεις τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ πάππου αὐτῶν, μεγάλην ἐπιρροὴν ἐξήσκησαν ἐπὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ Ἀβραάμ Δέ-Καμόνδος καίτοι ἀνατραφεὶς ὑπὸ τῶν ἀρχῶν αὐστηρεῶς ὀρθοδοξίας, οὐχ ἦττον

ἀνεγνώρισεν, ὅτι ἀνάγκη ἦτο ἵνα καταστήσῃ τοὺς ὀρθοδόξους αὐτοῦ μετόχους τῶν εὐεργεσιῶν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἀποσπάσῃ αὐτοὺς τῶν ἀπρηχαιωμένων προλήψεων, τῶν ἐγκεχαραγμένων αὐτοῖς ἐξ αὐτῆς τῆς τρυφερᾶς παιδικῆς ἡλικίας. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἵδρυσαν ἐν Κωνσταντινουπόλει πλεῖστα γαλλικὰ σχολεῖν.

Οἱ δ' ἐγγονοὶ αὐτοῦ, ἦτοι ὁ νῦν Ἀβραάμ καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Νισίμ, ἠκολούθησαν μετὰ νοημοσύνης καὶ ἀφοσιώσεως, ἀξίας παντὸς ἐπαίνου, τὰς ὑπὲρ τῆς τῶν Ἰσραηλιτῶν ἀναπτύξεως κληροδοθηθείσας αὐτοῖς προσπάθειαι, καθοπλισθέντες πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δι' ἐνεργητικότητος οὐ τῆς τυχοῦσης καὶ δι' ἐπιμονῆς τριαύτης, ὥστε νὰ δυνηθῶσι ν' ἀντεπεξέλθωσι κατὰ τῆς ἀντιδράσεως τῆς ἐκ τῆς ἀμαθείας προερχομένης καὶ νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν ἐλευθερὰν ἐνεργεῖαν τῶν ἱδρυθεῖσων σχολῶν. Ἀποδίδομεν δὲ τὸν δίκαιον ἐπαινον τοῖς κ. κ. Δέ-Καμόνδου ἂν εἴπωμεν, ὅτι μεταξὺ 40,000 Ἰσραηλιτῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει κατοικούντων βαθμηδὸν ἐγένετο κοινὸν κτήμα ἢ χρητὴς τῆς γαλλικῆς γλώσσης, καθότι αὐτοῖς ὀφείλεται τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο.

Ἐν τῇ διευθύνσει τῶν συμφερόντων αὐτῶν ὅπως καὶ ἐν πάσαις ταῖς περιστάσεσι τοῦ βίου αὐτῶν, ἀμφότεροι οἱ ἀδελφοὶ διατελοῦσι στενωῶς πρὸς ἀλλήλους συνδεδεμένοι. Ἀμφότεροι προστατεύουσι τὰς αὐτὰς ἀγαθὰς πράξεις, ἀμφότεροι συμμετέχουσι τῶν αὐτῶν ἀγαθοεργῶν σωματείων καὶ ἀμφότεροι ἰδιαιτέρως ὑπὲρ τῆς εὐποιίας μεγάλα χρηματικά ποσὰ καταβάλλουσι.

Οἱ κ. κ. Ἀβραάμ καὶ Νισίμ Δέ-Καμόνδου ἀφωμοιώθησαν τάχιστα μετὰ τῶν ἡθῶν καὶ τῶν ἐθίμων τῆς γαλλικῆς γῆς καὶ μετ' αὐτοῦ εἰσέτι τοῦ παρισινοῦ πνεύματος. Τὰ δύο αὐτῶν μέγαρα τοῦ Parc Monceau πεπληρωμένα εἰσὶ τῶν ἀξιοθαυμάστων ἀριστουργημάτων. Ἐκ δὲ τῶν διαφόρων ἀντικειμένων τῶν σταλέντων εἰς τὴν Ἐκθεσιν τοῦ Trocadéro δυνάμεθα νὰ σχηματίσωμεν ἰδέαν τινὰ τοῦ πλοῦτου τῶν περιφημῶν αὐτῶν συλλογῶν. Ἡ δ' ἀπλότης καὶ ἡ εὐγένεια τῶν τρόπων τριαύτης ἐστίν ὥστε δύναται τις νὰ ὑπολάβῃ, ὅτι ἐλησμόνησαν ὅτι ἀνήκουσι μεταξὺ τῶν πλουσιωτέρων τραπεζιτῶν τοῦ κόσμου.

Οἱ κ. κ. Δέ-Καμόνδου εἰσὶ πιστοὶ Ἰσραηλιταί,

ἀκολουθούντες, ἄνευ ἐπιδείξεως, τὰς διατάξεις τοῦ Ταλμῦθ· ὁ δὲ κόμης Νισίμ ἐντὸς τοῦ ἄλλους τοῦ μεγάρου αὐτοῦ ἀνήγειρε λαμπρὸν ναῖσκον, ἔνθα θρησκευτικαὶ τελοῦνται τελεταὶ κατὰ τὰς ἐορτασίμους ἡμέρας.

Ἐκτὸς τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν, τῶν ὁποίων κάτοχοι εἰσι ἐκ τῆς παιδικῆς αὐτῶν ἡλικίας, ὁμιλοῦσι καὶ γράφουσιν ἀπροσκόπτως τὴν τε Γαλλικὴν καὶ τὴν Ἰταλικὴν γλῶσσαν. Ἐν δὲ ταῖς οἰκείαις αὐτῶν συναναστροφαῖς ὁμιλοῦσι κατὰ προτίμησιν τὴν ἰσπανικὴν ἣτις ὑπῆρξεν ἡ ἀρχικὴ γλῶσσα τῆς οἰκογενείας αὐτῶν.

Ἡ τραπεζιτικὴ οἰκία Δέ-Καμόνδου ἀνήκει τῇ χορείᾳ τῶν τραπεζῶν Παρισίων καὶ Κάτω-Χωρῶν. Ἡδὴ δὲ τελευταίως συνειμίχθη καὶ μετ' Ἀπασῶν τῶν μεγάλων γαλλικῶν καὶ ξένων ἐργασιῶν.

Οἱ κ. κ. κόμητες Ἀβραάμ καὶ Νισίμ Δέ-Καμόνδου, κτησάμενοι ἤδη πρὸ πολλῶν ἐτῶν δικαίωματα γάλλων πολιτῶν συγκαταλέγονται μεταξὺ τῶν μᾶλλον διακεκριμένων καὶ σπουδαίων ἐπιδρῶντων ἐξοχότητων τῆς ὑψηλῆς παρισινῆς τραπεζῆς.

Τέλος ἐν τῷ ὑψηλῷ τραπεζιτικῷ καὶ χρηματιστηριακῷ κόσμῳ ἀνεφάνησαν τὰ μεγαλείτερα τῶν ἔργων τῆς τε πείρας καὶ τῆς περιουσίας τῶν κομήτων Δέ-Καμόντου.

N. K. M.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΑΡΕΚΒΑΣΙΣ

ὑπὸ Δ. Γιαννουλάτου.

(Ἴδε σελ. 1131 τεύχος ΛΣΤ.)

Ἡ διαίρεσις τῆς παιδείας εἰς κλασικὴν καὶ τεχνικὴν ἢ πραγματικὴν εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία ὑπὸ εὐρυτάτην ἔννοιαν· ἡ πρώτη μόνη δὲν παρέχει πολίτας μετὰ γνώσεων τοῦ πρακτικοῦ βίου καὶ δυναμένους πεποιθῶτως ν' ἀσπαθῶσιν ἐν βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα· τούναντίον ἡ πληθώρα τῶν ἐν αὐτῇ ἐκπαιδευμένων ὑπερβαίνουσα τὸν δέοντα ἀριθμὸν, γεννᾷ σχολαστικούς, κηφῆνας, ἀνθρώπους δυσηρησθημένους ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῶν θέσεως κτλ. κτλ.

γήση, ὅτε τινὲς τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατιωτῶν ἤγαγον αὐτὸν πρὸ τοῦ Δερβίς βέη, εἰς ὃν ὑπεσχέθη τὰ πλοῦτη καὶ τὴν ἀρχὴν, ἐπὶ τῷ ὄρω του νὰ φεισθῆ τοῦλάχιστον τῆς ζωῆς του. Εἰς τοῦτο ἐφάνη συναινέσας ὁ Δερβίς, καὶ ὁ ἀτυχὴς Φεϊζουλλάχ δειξάς τὸ μέρος ἔνθα οἱ θησαυροὶ αὐτοῦ ἐκρύπτοντο κατήρχετο τοῦ μεγάλου βέβαιος περὶ τῆς σωτηρίας του. Ἀλλὰ μόλις ἀφίκετο εἰς τὴν πρώτην αὐλὴν καὶ ἀμέσως δύο ἐκ τῶν παρευρισκομένων Κούρδων ἐπιπεσόντες κατ' αὐτοῦ, τοῦ ἀπέκοψαν τὴν κεφαλὴν ἣν προσήνεγκον τῷ Δερβίς βέη, ὅστις διὰ τοῦ δολίου τούτου ἀντικατέστησε τὸν ἀτυχῆ Φεϊζουλλάχ, προσλαβὼν καὶ τὸν τίτλον τοῦ πασσᾶ.

Τέλος μετὰ τὰς διαφόρους φιλοφρονήσεις ἃς μοὶ ἐπεδαψίλευσεν ὁ Δερβίς πασσᾶς με προσεκάλεσεν οὐχὶ μόνον νὰ γευματίσω μετ' αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἔθηκεν ὑπὸ τὰς διαταγὰς μου τὸν ἰδιαίτερον αὐτοῦ λουτρῶνα, τοῦθ' ὕπερ εἶναι σπανιωτάτη φιλοφροσύνη. Τέλος με ἐβίασε νὰ διατρέξω τὰς νήσους τῆς λίμνης, νὰ ἐπισκεφθῶ τὰς μονὰς καὶ τὰς παρακειμένας ἀρχαιοτάτας περὶ ὧν ἔκαμον ἀνωτέρω μνείαν. Μεταξὺ τούτων ἐθαύμασα τὴν γοητευτικὴν ἀποψιν τῆς μονῆς τῶν Ἑπτὰ-ἐκκλησιῶν, κειμένης ἐπὶ λόφου ἐξ οὗ φαίνεται ἡ λίμνη, ἡ πόλις καὶ οἱ κῆποι τῆς Βάν. Δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθῆ ἐνταῦθα κατὰ γράμμα τὸ ὄνομα Ἑπτὰ-ἐκκλησία, διότι μία μόνη ὑπάρχει ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ, ἔχει ὅμως ἐξ παρεκκλήσια καὶ ἐπτὰ θυσιαστήρια. Ἡ μονὴ αὕτη δὲν εἶναι πολὺ εὐρεῖα. Ἐν αὐτῇ εἶδον πολλὰς κεχρυσωμένας εἰκόνας μετρίας ζωγραφικῆς, διάφορα κοσμήματα, εὐαγγέλια χρυσᾶ καὶ διάφορα ἱερὰ βιβλία ὧν τὰ πλεῖστα χειρόγραφα. Παρευρεθεὶς εἰς τὴν ἱεροτελεστίαν εἶδον ὅτι ὁ μὲν ἡγούμενος τῆς μονῆς ἦτο γέρων λευκότρυχος, οἱ δ' ὑπ' αὐτὸν μοναχοὶ τέσσαρες ἢ πέντε τὸν ἀριθμὸν ὧν οἱ μὲν Ἀρμένιοι οἱ δὲ Γεωργιανοί, πάντες ἐν συνόλῳ ἦσαν ἀμαθεῖς· ὡς δεῖπνον μοὶ παρετέθη μέρος τῶν ὀρώων ὅσα ἐλάμβανον ἐκ τῶν πολλῶν ἐλεημοσυνῶν. Τὸ δεῖπνον ἦτο ἀρκούντως πλούσιον καὶ ὁ οἶνος σὺν τοῖς λοιποῖς ποτοῖς τῶν μερῶν ἐκείνων ἦσαν ἐν ἀφθονίᾳ.

Ὁ Δερβίς πασσᾶς ἐδωρήσατό μοι ὠραῖον μέλανα ἵππον, διατάξας συνάμα νὰ με συνοδεύτῃ

κοῦρδος ἀξιωματικὸς, ἐξ ἐκείνων οἵτινες συμμετέσχον μετ' αὐτοῦ πρὸς κατάληψιν τῆς θέσεως ἐκείνης, ἐξ ἧς ἀνεχωρήσαμεν τὴν 10. Καθ' ὅσον προῦχωροῦμεν, οἱ κίνδυνοι τῆς ὁδοῦ καὶ ὄλαι αἱ ἄλλαι δυσχέρειαι τῆς ὁδοπορίας ἐγίνοντο ἐπισθητότεροι εἰς τοὺς συνοδεύοντάς με Πέρτας. Δὲν ἠυθύμουν πλέον, οὐδὲ ἐπεθύμουν τὸ τουμπεκί, τὰ σερμπέτια καὶ ἐν γένει ὄλα τὰ ἀναψυκτικὰ καὶ φιλήδονα τῆς χώρας αὐτῶν ποτά.

Παραπλεύσαντες τὴν λίμνην διηυθύνθημεν βορειοδυτικῶς.

Ἐν τῇ λίμνῃ Βάν (παρ' ἀρχαίαις Ἄρσητι, Θωσπίτις) περικυκλουμένη ὑπὸ ὑψηλῶν καὶ δασυδῶν λευκῶν, ὄξυφοινίκων, μύρτων καὶ βροδοδαφνῶν, ὑπάρχουσι πολλὰ νῆσοι, ὧν κυριώτερα εἶναι ἡ τοῦ Ἀχθάμα. Ἡ ἀλιεῖα τῆς λίμνης ταύτης φέρει ἐτήσιον προϊόν πενήτηκοντα ἕως ἑξήκοντα χιλιάδας γροσίων· διενεργεῖται δὲ τούτο ἀπὸ τῆς 20 Μαρτίου μέχρι τέλους Ἀπριλίου. Οἱ ἐν αὐτῇ ἀλιεύμενοι ἰχθεῖς εἰσὶν ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ εἴδους οἷοι καὶ οἱ ἐν Τραπεζοῦντι ἐν ἀφθονίᾳ. Τὸ εἶδος τῶν ἰχθύων τούτων ἐν Τραπεζοῦντι μὲν καλεῖται χαμψί ἐν Ἀρμενίᾳ δὲ ταρίχ.

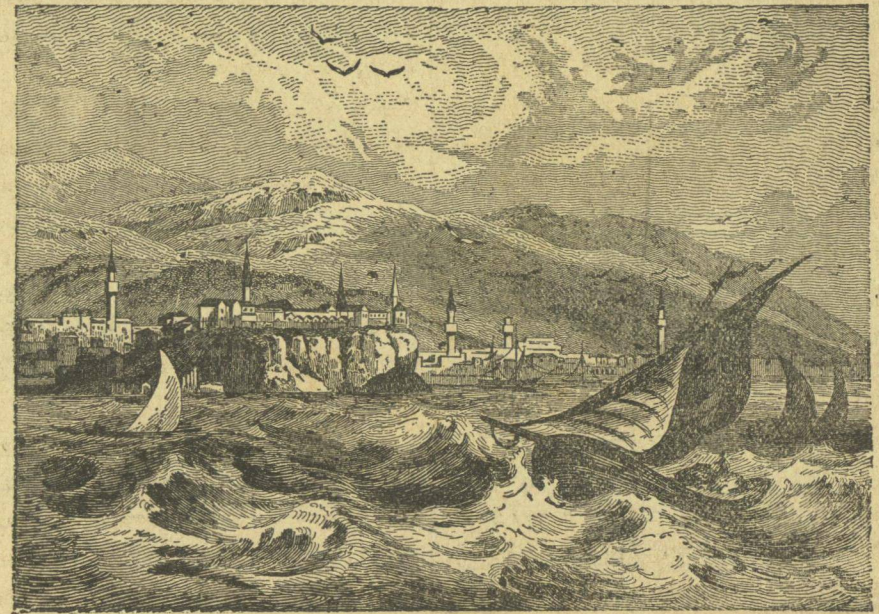
Τὴν ἐσπέραν διενυκτερεύσαμεν ἐν Ἀρτζίκ, χωριδίῳ οὗ τὸ ὄνομα εἶναι σχεδὸν τὸ αὐτὸ μετ' ἐκείνου, εἰς ὃ διενυκτερεύσαμεν τὴν νύκτα τῆς 6 πρὸς τὴν 7 τοῦ αὐτοῦ μηνός.

Τὴν 11 ἠλλάξαμεν διεύθυνσιν πρὸς δυσμᾶς. Διήλθομεν μέρος τῆς νυκτός ἐν Καρζοῦ, χωρίῳ ἐξ οὗ ἀνεχωρήσαμεν τὴν 12 λίαν πρωτὴ ἕνεκα τῆς ἐπικινδύνου κλεισωρίας Ἀρνές, καὶ τὴν 13 διενυκτερεύσαμεν ἐν Ἀγανές, χωρίῳ παρὰ τὴν Ἀρτζίκ (τὴν ἀρχαίαν Ἀρσίνην). Οἱ Κούρδοι κατὰ τὴν νύκτα ταύτην πειραθέντες νὰ διαρπάσωσι τὰς ἀποσκευὰς ἡμῶν, συνεπλάκησαν μετὰ τῶν στρατευμάτων τοῦ μιχμανδάρ Μεχμέτ-χάν, οὗτινος ἀπωλέσθη ἡ ἡμίονος.

Πρὸ τῆς ἐκ Βάν ἀναχωρήσεως ἐπεμψα ἐπιστολὴν συνοδευομένην καὶ ὑπὸ τινῶν ὀρώων τῷ Ἰβραὴμ πασσᾶ τοῦ Βαγιαζίδ, συνιστῶν αὐτῷ τὸν γηραιὸν Μαχμούδ ἀγᾶν καὶ τινὰς τῶν συναδέλφων του οἵτινες λίαν ἐφάνησαν εὐμενεῖς καὶ μεριμνῶντες περὶ ἐμοῦ κατὰ τὴν αἰχμηλωσίαν μου.

Κατὰ τὴν εἰς Περσίαν μετάβασίν μου, ὅτε ἐμελλον νὰ διέλθω διὰ Βαγιαζίδ, ὁ διοικητὴς τῆς πόλεως ταύτης, Μαχμούδ πασσᾶς, ἀγνωστῶ καὶ μέχρι τήμερον τίνος ἕνεκεν ἀπεφάσισε νὰ με συλλάβῃ· ὅθεν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ τούτου ἐστειλε τινὰς ἐκ τῶν ὑπ' αὐτὸν Κούρδων εἰς προὔπαντησίν μου· οὗτοι φθάσαντες με ὑπεδέξαντο φιλοφρόνως, τρέγοντες περὶ τὸν ἵππον μου ἐφιπποῖ, παίζοντες καὶ κοιῶντες διάφορα πολεμικὰ γυμνάσια. Εἰς μάλιστα κρατῶν διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς τὴν λόγχην, διὰ τῆς ἐτέρας προσήνεγκέ

μοι ἀνθοδέσμην εἰπών: « Λάβε τὰ ἄνθη ταῦτα, » ἢ ἐφήμερος αὐτῶν ζωηρότης εἶναι εἰκὼν τοῦ » ἀνθρωπίνου βίου· προσεγγίζει ἡ στιγμή καθ' ἣν » θὰ μαραινθῶσιν, ἐντὸς ὀλίγου δὲ θὰ πνεύσῃ ὁ » ἄνεμος τῆς ἐρήμου καὶ θὰ διασκορπίσῃ τὰ » φύλλα αὐτῶν. Τοιαύτη ἡ τύχη ἡμῶν ἐν Σε- » λιδᾶν (οὕτως οἱ Κούρδοι καλοῦσι τὸ Βαγιαζίδ), » ἐν ἣ σπανίως ὁ ἀνθρώπος ζῆ ὑπὲρ τὰ τριάκον- » τα ἔτη ». Ταχέως δὲ ἡ προσποιητὴ φιλία με- » τεβλήθη εἰς πραγματικὴν ἐχθραν. Ὁ Χαλίλ ἀ- » γᾶς, ὅστις ἦτο ὁδηγός, βλέπων αὐξανόμενους

Η ΤΡΑΠΕΖΟΥΣ.

τούς Κούρδους προσελθὼν εἶπεν: « Εἶθε ἡ ὥρα » αὕτη νὰ σοὶ ἦναι σωτήριος. Τέλος διανύσας » τοσαύτας παρατάγας καὶ τὴν εὐρείαν γῶ- » ραν τῶν Ὀσμανλίδων, ἐφθασας ἤδη εἰς Περ- » σίαν. Ἡὺλογημένη εἶη ἡ ἀφίξις σου. Ἀναπαύ- » θητι ὀλίγον, καθόσον καὶ οἱ ἵπποι ἡμῶν ἔχου » σιν ἀνάγκην ἀναπαύσεως. Μετ' ὀλίγον φθάνο- » μεν εἰς χωρίον ἐξαρτώμενον ἀπὸ τοῦ χάνου » τῆς Ἐριδᾶν. Εἶθε καὶ οἱ Πέρται νὰ σὲ ὑποδε- » χθῶσι τοσοῦτον καλῶς ὅσον καὶ ἡμεῖς ». Μό- » λις δὲ μετὰ ὑπέρβασιν ἀποκρήμων βράχων κα- » τήλθον εἰς πεδιάδα, ἀμέσως εἶδον ἐμαυτὸν περι- » στοιχισθέντα ὑπ' αὐτῶν τούτων τῶν Κούρδων,

οἵτινες ἀπετέλουν τὴν συνοδίαν μου. Εἰς ἐλθὼν ὄπισθεν συνελθέ με ἀπὸ τῆς ὀσφύρος, ἕτερος μοὶ προσέδεσε τὰς χεῖρας, ἄλλος ἀπέσπασε τὰ ὄπλα μου καὶ ἐσκόπευε κατ' ἐμοῦ ἀπειλῶν με ἐν ἐναντία περιπτώσει, καθ' ἣν θὰ ἀντέτεινον, νὰ με φονεύσῃ· εἶτα ρίψαντές με χαμψί καὶ πατῶν ὁ εἶς ἐξ αὐτῶν διὰ τοῦ ποδὸς εἰς τὰ νῶτά μου μοὶ ἔδεσαν τοὺς ὀφθαλμούς. Ὅτε δὲ τὰ αὐτὰ ἐπραξάν καὶ εἰς τοὺς δύο μου ὑπηρετάς μετὰ τοῦ τατάρου, οἱ Κούρδοι μᾶς ἤγαγον πάντας ἐφιππους δι' ἀγνώστων ὁδῶν εἰς πεδιάδα τινὰ ὀλίγον μακρὰν τοῦ Βαγιαζίδ. Ἐκεῖ ἔλυσαν τοὺς ὀφθαλμούς ἡμῶν, εἰς δὲ ἔσπευτε νὰ φέρῃ τὴν εἰδήσιν εἰς

Μόλις ὁ σοφὸς εἶχε προφέρει τὴν τελευταίαν ταύτην λέξιν καὶ σφοδρὸς ἄνεμος πνεύσας ἀνέτρεψε τὸ πλαισίον.

— Γνωρίζεις κολύμβημα; Ἐρωτᾷ τότε ὁ πορθμεὺς τὸν δυστυχεῖ ἐκείνον διδάσκαλον ὅστις ματαίως ἐπάλασε κατὰ τῶν κυμάτων.

— Ἀλλοίμονον! Ὅχι.

— Λαιπὸν, ἔχασας ὄλην σου τὴν ζωὴν!

* *

Ἀμαξήλατης τις ὁδηγῶν εὐγενῆ τινα, ἔσχιτε τὸ φόρεμα ἐνὸς διαβάτου, ὅστις ἐσταμάτησε τοὺς ἵππους καὶ ἔδωκεν οὐκ ὀλίγους ραβδισμούς εἰς τὸν αὐτομέδοντα, « Κάμετε ὀργήγορα, ἐφώναξεν εἰς τὸν διαβάτην ὁ εὐγενὴς ἐκ τοῦ θυριδίου τῆς ἀμάξης, διότι ἔχω τὴν ἀμαξάν μετ' ἡμᾶς ».

* *

Δύο νεάνιδες καθήμεναι ἐπὶ τῆς χλόος ἐν τινὶ πεδιάδι, εἶδον διαβαίνοντα χωρικὸν τινα, οὐτινος αἱ τρίχες ἦσαν λευκαί· ἠρώτησαν λοιπὸν αὐτὸν σκωπτικῶς ἐὰν ἦδη ἐχίονισεν εἰς τὸ ὄρος — βεβαίως, ἀπεκρίθη μετ' ἀφελείας ὁ ἀγαθὸς χωρικός, ἀπέδειξεν ὅτι αἱ ἀγελάδες κατέβησαν εἰς τὴν πεδιάδα.

ΑΙΝΙΓΜΑ 4ον.

Ἄμα εἶδον τὴν ἡμέραν, ἀπερρίφθην εἰς γωνίαν, ὅπου εἶχα καταστήσει, πλεόν εἰς λησμονησίαν· ὅθεν δὶχῶς νὰ ἐλπίσω, θυ εἰς ἐμέ ἡ τύχη, ἤθελεν ἀποφασίσει, νὰ περάτω ὅπου τύχει.

Μεταβαίνω αἰφνιδίως εἰς καλάκου τινὸς χεῖρας, ὅστις ἐτρέχεν ἀπαύστως εἰς τῶν ὑπουργῶν τὰς [θύρας, εἰς ἀνάγκης ἠκολούθουν τοῦ Κυρίου μου τὰς κλί- [σεις, καὶ ἀπήδων καταγράφω τὰς μωρὰς του ἀπαι- τήσεις.

Ἐσυνείθιζε νὰ λέγη κολακείας καὶ ἐπαῖνους, σανταξόμενος ὅτ' εἶχεν εὐγλωττίαν Δημοσθένους· ἀλλὰ μὴ λαμβάνων θέσιν διὰ τῆς ραδιοϋργίας, με παρεδῶκεν εἰς ἄλλον δι' ἐλπίδων βοηθείας.

Καὶ με εἶπεν, εἰς τὰς χεῖρας δικηγόρου θέλεις [πέσει πολυπαίρου εἰς τὰς δίκας καὶ νὰ λύση [δέση·

ἀλλ' ὁ νέος μου δεσπότης ἦτο τόσο προκομμένος ὥστε εἰς τὸν θάλαμόν του ἔμεινε κατακλεισμένος.

Ὁ περὶ τοῦ τύπου νόμος καὶ τὰ περὶ τοῦ δικαίου τὸν ἐβύβιζαν εἰς σκέψιν ἐφ' ἐκάστου κεφαλαίου, τὰ κατὰστικὰ του δέσας καὶ τὰς δέλτους του [σφραγίσας ἀπηλλάχθη τῶν βασάνων, καὶ αὐτὰ κ' ἐμὲ πωλήσας.

Μουσικός τις μ' ἀγοράζει, καὶ, κατὰ κακὴν μου [μυῖραν, με χωρίζει καὶ με κόπτει διὰ νὰ μανθάνῃ λύραν, τόσο φόβον μ' ἐπροξένει, ὅταν ἦτο θυμωμένος μήπως με κατασυντρίψῃ ὅταν ἤρχετο δαρμένος.

Εἰς γραφείως δημοσίου τὰς χαροποιὰς παλάμας μεταβάς, ὡς μαργαρίτης καὶ ὡς καθαρὸς ἀδάμας, καὶ τοὺς ἀμαθεῖς σπουδάρχας, συναθροίζων ἀ- [ἔρους φόρους ἀλλ' ὡς ἀπειροὶ καὶ οὗτοι καθ' ἡμέραν τοὺς ἐγγέλα ἀφαιρῶν τὰ χρήματά των καὶ βυζάνων τους ὡς βδέλλα.

Πλὴν ἀπὸ τὰ φληναφίας τελευταῖον ἀπηλλάχθην ἤλλαξα τὸν κύριόν μου κ' εἰς ἀκτυλον ἐβάλλην, προκομμενεστάτου νέου, ὅστις ἐπὶ τοῦ χαρτίου ἔχινεν ἀφθόνους στίχους ὡς τὸ μέλι ἐκ κηρίου.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς μεγάλης καὶ λαμπρᾶς μου εὐτυ- χίας, ἐφθονήην ἐκ τῆς τύχης κ' ἔπεσα εἰς δυστυχίας. Ποιητὴς προφθάνει ἄλλος καὶ κρατῶν ὀγκώδη [τόμον εἰς τὸν θάλαμον ἐμβαίνει τοῦ κυρίου μου μετ' ὀγκῶν

καὶ τοῦ κάμνει ἐρωτήσεις περὶ τῆς ἐποποιίας, περὶ μέτρων, περὶ στίχων ὁμοιοκαταληξίας· με κυττάζει, με ἀρπάζει, καὶ νομίσας με σοφίαν εἰς τὸν κόλπον του με θέτει ὡς τὴν μόνην εὐτυχίαν

Μετὰ σκέψεως κρατῶν με καθ' ἡμέραν εἰς τὰς [χεῖρας, ἠγανάκτει, ἀνητύγει, ἂν ἐκρούετο ἡ θύρα· ἐπιπόνως δὲ συνθέτας μίαν τραγοκωμῶδιαν, εἰς τὸ θέατρον ὑπάγει καὶ τὴν δίδει κατ' ἴδιαν.

Ἀλλὰ τόσο ἐσυρίχθη ἀπὸ ὄλους τοὺς ἀνθρώπους ὥστε διὰ νὰ ἐκφύγῃ ἔκαμε παντοίους τρόπους, εἰς τὸν θάλαμόν του τρέχει, ὡς γισμένος, θυμω- [μένους, καὶ ὡς ἄγαιον θηρίον, ἢ ὡς σκύλος λυσσατμένος με ἀρπάζει, με συντρίβει καὶ ἀνηλεῶς με ρίπτει, ἀπὸ τὸ παράθυρόν του καὶ τὸ χῶμα με καλύπτει.